

2017-Anul tribuniștilor memorandiști (VIII):

Numai societățile pornite spre decadență aprobă succesele dobândite prin o lucrare urmată cu rea credință – Se vorbește de politeță, de etichetă și de ... buna cuviință care nu se învață, ci se simte!

Continuăm reproducerea articolului „**Buna credință**”, apărut în cotidianul Tribuna nr. 39 din 2/14 iunie 1884, articol semnat de „*Idem*”: «Totdeauna dar numai oamenilor de oarecare superioritate le este dat succesul în lucrarea urmată cu buna credință.

Oamenii de rea credință dovedesc dintre două una: ori că simt și ei înșiși, că sunt reprobate scopurile ce urmăresc, ori că se simt prea slabi spre a îndrăzni să lucreze pe față pentru realizarea lor.

Într'un cas ca și în celălalt ei sunt lipsiți de curagiul opiniilor lor: totdeauna ei înșală lumea, fie ca să-i facă vr'un bine, fie ca să-i facă vr'un rău; totdeauna ei una zic și alta intenționează.

Este evident, că prin aceasta ei aruncă semânța neîncrederei între oameni, împedecă ori ce înțelegere, și toate succesele lor poartă timbrul înșelăciunii și, ori cât de mari ar fi, au efect demoralisător. De *aceea numai societățile pornite spre decadență aprobă succesele dobândite prin o lucrare urmată cu rea credință*. Roma republicană era brutală, dar de bună credință, Roma imperială scusa reaua credință, ear Bisanzul proclamase reaua credință drept vîrtute publică.

Tocmai aceasta ne arată înse marginile, până la care poate să meargă omul cu buna credință. Îndată ce ne aflăm față cu dușmanii, reaua credință se iartă.

Și dușman este ori și ce om, cu care nu voim ori nu putem să ne înțelegem, pe care nu ne rămâne decât să-l similit în vederea noastră.

De aceea, omule! – trebuie să știi, că-ți este dușman acela, care se apropie cu rea credință de tine, și numai de geaba stai de vorbă cu el, căci nu voiesce să se înțeleagă cu tine, ori nu poate ori n'are voie, nu-l iartă interesele lui.

Din contră omul de bună credință îți este tovarăș în lupta pentru existență, și ori-cât de violent ar fi atacul ce se îndreptează asupra ta, stăi cu peptul desvelit în fața lui, căci el nu te rănesc, fiind-că-îl doare lovitura, pe care ți-o dă.

Dar de unde scim, dacă cine-va este ori nu de bună credință?

Omul de rea credință în genere nu afirmă, ci însinuă că ai fi vrând ceea ce nu vrei, că ai fi făcând ceea ce nu doresci a face, că ai fi zis ceea ce n'ai zis. *Idem.*»

Încă din primul an de existență, Ioan Slavici pune bazele unei „școli” de ziaristică sibiană, aici formându-se caractere adevărate!

Tot „*Idem*” a scris articolul „**Cuviința-Vorbă de clacă**” apărut în în Tribuna nr. 018 din 6/18 mai 1884:

«Se vorbește de politeț, de etichetă și de bună cuviință: sunt aceste trei lucruri deosebite ori sunt numai trei cuvinte, care însemnează același lucru? Sunt trei lucruri deosebite.

O domnișoară a cântat într'un salon ori la un concert de bine facere: buna cuviință cere să ne manifestăm mulțumirea în modul cel mai puțin sgomotos și mai puțin ostentativ, cu tot respectul, cu toată reserva. Ar fi o lipsă de bună cuviință de a bate cu piciorul în pământ ori de a striga „bravo!” mai tare decât cei-lalți. Căci, deși se poate ca mulțumirea noastră să fie mai viuă decât a celorlalți, domnișoara aceea nu a cântat mai vîrtos de dragul nostru.

Dacă a cântat rău domnișoara: zicem din politeț, că a cântat bine. Din bună cuviință nu se poate zice aceasta; buna cuviință cere numai să nu zicem, că a cântat rău și să tăcem poate dacă nimeni nu ne cere părerea.

Unde e dar deosebirea între aceste două lucruri?

Buna cuviință cere să nu jignim pe nimeni fie prin înfățișarea, fie prin purtarea noastră, ear **politeța** să ne facem pecăt se poate de plăcuți pentru alții, atenți, îndatoritori, puind dorințele altora totdeauna mai presus de ale noastre.

În deosebire de aceste, etichetă sunt regule de purtare, care se stabilesc prin convențiune și pe care le învățăm din deprindere ori, mai anevoia, din cărți anume pentru aceasta. Cum se leagă cravata, cum se face un compliment, cum i se dă unei dame brațul, cum se șade la masă, cum se primesce și cum se întoarce o vizită, aceste și altele de felul acestora sunt regule de etichetă, care în deosebite orașe ori în deosebite cercuri sociale nu sunt același.

Buna cuviință cere să iai informațiuni despre regule de etichetă ale cercului social, în care te afli, și să te ții de ele. Ar fi o lipsă de bună cuviință de a ne purta într'o societate burgheză ca'ntr'una aristocratică.

Politeța e pretutindenea aceeași: a face în toate împregiurările ceea ce le este plăcut, măgulitor, dorit celor ce se află în preajma noastră. Ceea ce trebuie să aibă tot omul e **buna cuviință**. Căci trăim în lume, atârnăm de ea, avem un mare interes, ca oamenii să-și facă o bună

păreră despre noi și este, pe lângă toate celelalte, și o lipsă bună cumpenire de a face, ca alții să ne socotească mai răi decât suntem în adevăr, și rău este acela, care jignesce pe alții.

Tocmai de aceea buna cuviință nu se învață, ci se simte, și cel mai încult om, dacă nu este rău din fire, scie în toate împregiurările vieții cum să se poarte, ca să nu jignească pe alții. Astfel țăranul român, fie chiar și cel mai încult, e știut ca om foarte cuviincios, atent și cu deosebire rezervat față cu oamenii ce-i sunt străini.

Cu toate aceste oamenii cu cultură adeseori superioară, sunt lipsiți de buna cuviință. Te uiți la el, și chiar și numai înfățișarea lui te supără: haina nu îi este curată, părul nu îi este peptenat, mâinile nu îi sunt spălate, când merge pe uliță, se duce par'că n'ar mai fi pe lume alți oameni afară de dânsul, și se lovește de toți trecătorii, când șade, își puie picioarele în calea altora ori le expune vederii tuturor. Dacă stai de vorbă cu el, ori strigă prea tare, ori face gesturi agitate ori, ceea ce mai adese-ori se întâmplă, nu alege de loc nici cuvintele, nici ideile, ci întrebunțează cuvinte prea aspre și spune de obicei mai mult decât ceea ce în adevăr a intenționat.

Dacă ai face cu el timp mai îndelungat, e violent, țăfnos, se supăra pentru cele mai mari nimicuri și, om bun ce este, și se pare adese-ori însuportabil. Ai în sfârșit, sentimentul, că e lipsit de atențiunea elementară, pe care trebuie s'o aibă tot omul față cu semenii sei.»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2017-anul-tribunistilor-memorandisti-viii-numai-societatile-pornite-spre-decadenta-aproba-sucesele-dobandite-prin-o-lucrare-urmata-cu-rea-credinta-se-vorbeste-de-politeta-de-eticheta-si-de--buna-cuviinta-care-nu-se-invata-ci-se-simte-123822.html>

În: *Tribuna*, 20 februarie 2017

2017-Anul tribuniștilor memorandiști (VIII): Numai societățile pornite spre decadență aprobă succesele dobândite prin o lucrare urmată cu rea credință - Se vorbește de politeță, de etichetă și de ... buna cuviință care nu se învață, ci se simte!

20.02.2017 00:32 74 vizualizări 0 comentarii